

(ΑΝ)ΑΣΦΑΛΕΙΑ

ΤΟΥ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ
ΚΑΡΑΤΡΑΝΤΟΥ

Η απειλή της ισλαμιστικής τρομοκρατίας δεν έφυγε ποτέ

Η επίθεση στο Βερολίνο ήταν αναμενόμενο να προκαλέσει ξανά φόβο για την ισλαμιστική τρομοκρατία, για αυτό και είδαμε και τα αντίστοιχα δημοσιεύματα για την «επιστροφή της ισλαμιστικής απειλής». Η πραγματικότητα όμως είναι πως αυτή δεν έφυγε ποτέ πάνω από την Ευρώπη, αλλά και τον κόσμο μας γενικότερα.

Η απειλή της τρομοκρατίας και κυρίως μετά την πανδημία και τις άλλες κρίσεις που βιώσαμε έχει μετεξελιχθεί. Παράγοντες όπως η πόλωση των κοινωνιών, η άνοδος του λαϊκισμού, η εξέλιξη των νέων τεχνολογιών, αλλά και η γενικευμένη αίσθηση παραπόνων και απογοήτευσης των πολιτών δρουν ως καταλύτες που επηρεάζουν και την τρομοκρατία. Οι ιδεολογίες υποχώρησαν έναντι ενός βίαιου μετα-ιδεολογικού μηδενισμού, αλλά δεν εξαφανίστηκαν. Οι οργανώσεις και οι πυρήνες περιορίστηκαν, κυρίως στις δυτικές χώρες, δίνοντας τη θέση τους στους λεγόμενους μοναχικούς δρώντες. Η προπαγάνδα, η στρατολόγηση, η χρηματοδότηση έχουν μεταφερθεί σχεδόν αποκλειστικά στον κυβερνοχώρο. Η μακροχρόνια προετοιμασία επιθέσεων μεγάλης κλίμακας έδωσε τη θέση της στην «οπλοποίηση» κάθε δυνατού μέσου και στις σχεδόν πρόχειρες επιθέσεις.

Η επίθεση στο Βερολίνο, που ήρθε λίγες μόνο ημέρες μετά την κυκλοφορία της έκθεσης TE-SAT της EUROPOL, μας θυμίζει πως η ισλαμιστική τρομοκρατία παραμένει η μεγαλύτερη απειλή σε αυτόν τον τομέα. Στόχος η καθημερινότητα των πολιτών σε μια μαζική εκδήλωση, οι λεγόμενοι «μαλακοί στόχοι». Ο συμβολισμός όμως μεγαλύτερος, μια γιορτή της κατάκτησης της διαφορετικότητας, της ελεύθερης έκφρασης, της καρδιάς του ευρωπαϊκού τρόπου ζωής που τόσο μισεί η ισλαμιστική τρομοκρατία και θέλει να πλήξει.

Οι πληροφορίες που έχουν κυκλοφορήσει αναδεικνύουν μια σημαντική παράμετρο της απειλής. Ο φερόμενος ως δράσης ήταν γνωστός στις Αρχές και είχε συλληφθεί για εμπλοκή στην τρομοκρατία και σχεδιασμό επίθεσης. Καταδικάστηκε σε φυλάκιση ενός έτους, αφέθηκε ελεύθερος με όρους να παρακολουθεί συνεδρίες αποριζοσπαστικοποίησης, με στόχο να αποκρημίζει την πίστη του στη βία. Τι κρύβεται όμως πίσω από αυ-

τή τη συνθήκη; Σε χώρες όπως η Γερμανία, η Γαλλία και η Μεγάλη Βρετανία υπάρχουν χιλιάδες ριζοσπαστικοποιημένοι, γνωστοί στις Αρχές, που είτε έχουν συλληφθεί είτε έχουν απασχολήσει για κάποιο διάστημα τις υπηρεσίες πληροφοριών. Είναι δύσκολο, ακόμη και για τις πλέον προηγμένες υπηρεσίες πληροφοριών, να έχουν όλους αυτούς τους ανθρώπους υπό συνεχή επιτήρηση. Σε αυτό το σημείο, η μετάβαση από τους πυρήνες και τις οργανώσεις στους μοναχικούς δρώντες κάνει την κατάσταση ακόμη δυσκολότερη. Σήμερα, ένας τρομοκράτης μπορεί να σχεδιάσει μια επίθεση χωρίς να έρθει σε επαφή με κάποιον άλλον. Δεν χρειάζεται καν να ψάξει για όπλο, γιατί μπορεί να χρησιμοποιήσει το αυτοκίνητό του ή να τυπώσει ένα 3D όπλο. Υπάρχει ακόμη και η περίπτωση να λειτουργήσει τελείως offline, αφαιρώντας από τις υπηρεσίες ακόμη και το ενδεχόμενο να εντοπίσουν τη δραστηριότητά του στον κυβερνοχώρο.

Αυτές οι περιπτώσεις είναι εξαιρετικά δύσκολο να έχουν το μέγεθος επιθέσεων όπως αυτές της 11ης Σεπτεμβρίου ή του Νοεμβρίου του 2015 στο Παρίσι, δεν σημαίνει όμως πως αυτό τις καθιστά λιγότερο επικίνδυνες.

Τελευταίο σημείο που πρέπει να αναδείξουμε και φαίνεται πως αφορά και τον δράστη της επίθεσης στο Βερολίνο είναι το φαινόμενο της έμπνευσης από τις μεγάλες ισλαμιστικές τρομοκρατικές οργανώσεις και κυρίως την ISIS. Οι περισσότερες επιθέσεις μοναχικών δρώντων δεν έχουν σχεδιαστεί από τις οργανώσεις. Οι τρομοκράτες έχουν εμπνευστεί από επιθέσεις και δράστες του παρελθόντος (π.χ. στη Νίκαια το 2016) και θέλουν με τις βίαιες πράξεις τους να προωθήσουν την τρομοκρατία και να γίνουν «γνωστοί» στην οργάνωση που υποστηρίζουν. Μια διάσταση εξαιρετικής επικίνδυνη που εξελίχθηκε κυρίως από την ISIS, την πλέον τεχνολογικά αναπτυγμένη ισλαμιστική τρομοκρατική οργάνωση. Ένα παγκόσμιο brand που δυστυχώς εμπνέει.

Ο Τριαντάφυλλος Καρατράντος είναι διρ. Ευρωπαϊκής Ασφάλειας και Νέων Απειλών, επιστημονικός συνεργάτης στο Ελληνικό Ιδρυμα Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής (ΕΛΙΑΜΕΠ)